

CZY JESTEŚMY TOWARZYSCY

Warszawa, luty 2000

- ◆ Dwie trzecie Polaków (66%) określa swoje usposobienie jako towarzyskie. Jedna piąta (19%) mówi o sobie, że są ani specjalnie towarzyscy, ani szczególnie nietowarzyscy. Co siódmy zaś Polak (14%) twierdzi, że jest nietowarzyski.
- ◆ Ponad dwie trzecie naszego społeczeństwa (70%) uważa, że ma wielu znajomych. Ponad jedna czwarta (27%) zaś – że ma ich niewielu. Tylko nieliczni (3%) twierdzą, że w ogóle nie mają kolegów, znajomych, przyjaciół.
- ◆ Spośród Polaków, którzy mają znajomych, większość - bo aż trzy czwarte (75%) - spotyka się z nimi w domu, z tym że prawie połowa (48%) zazwyczaj równie często przyjmuje znajomych u siebie w domu, jak i bywa w ich domach. Blisko jedna piąta (18%) najczęściej gości ich u siebie; co dziesiąta osoba (9%) zaś odwiedza przyjaciół i znajomych głównie w ich domach. Natomiast poza domem, np. w klubie, kawiarni, dyskotecie, pubie czy też restauracji kontakty towarzyskie utrzymuje jedna piąta Polaków (20%). Co dwudziesty badany (5%) w zasadzie w ogóle nie spotyka się ze swymi znajomymi.

OBOP

Ośrodek Badania Opinii Publicznej Sp. z o.o.

ul. Dereniowa 11, 02 776 Warszawa

Tel: (48 22) 648 2044 (-46), 644 9995 Fax: (48 22) 644 9947 e-mail: obop@obop.com.pl www.obop.com.pl

Biura w ponad 30 krajach
Grupa Taylor Nelson Sofres

Cytowanie, publiczne odtwarzanie, kopiowanie oraz wykorzystywanie w innej formie danych, informacji i opracowań zamieszczanych w tej publikacji jest dozwolone pod warunkiem podania.

Czy jesteśmy narodem towarzyskim, czujemy potrzebę utrzymywania kontaktu z innymi ludźmi, niekoniecznie z rodziną? Gdzie najchętniej spotykamy się ze znajomymi, przyjaciółmi? Na te pytania przynosi odpowiedź ostatni sondaż przeprowadzony przez OBOP¹.

Dwie trzecie Polaków (66%) określając swoje usposobienie twierdzi, że są osobami towarzyskimi, z tym że tylko co siódmy respondent (15%) myśli o sobie jako o człowieku bardzo towarzyskim.

Jedna piąta (19%) naszego społeczeństwa czuje się „umiarkowanie” towarzyska – respondenci określają się jako osoby, które nie są ani specjalnie towarzyskie, ani też szczególnie nietowarzystkie.

Co siódmy Polak (14%) stroni od ludzi (mówi o sobie, że jest człowiekiem nietowarzystkim), z tym że tylko co czternastego (7%) można traktować jako „odludka”, gdyż wyraźnie nie lubi przebywać w towarzystwie (wyjątek dla niego ewentualnie może stanowić najbliższa rodzina).

Czy ma Pan(i) raczej towarzyskie usposobienie, czy też na ogół woli Pan(i) spędzać czas samotnie bądź w gronie najbliższej rodziny?

jestem bardzo towarzyski	15%
jestem raczej towarzyski	51%
nie jestem ani specjalnie towarzyski, ani nietowarzystki	19%
raczej nie jestem towarzyski	7%
wyraźnie nie lubię przebywać w towarzystwie (poza najbliższą rodziną)	7%
trudno mi powiedzieć	1%

Im mniej lat mają respondenci, im bardziej są wykształceni oraz im lepsza jest ich własna sytuacja materialna, tym częściej twierdzą, że mają usposobienie towarzyskie. Natomiast im są starsi, gorzej wykształceni oraz bardziej niezadowoleni

¹ Badanie przeprowadzono między 5 a 7 lutego 2000 roku na reprezentatywnej losowej próbie mieszkańców Polski powyżej 15-tego roku życia. Uzyskano 1063 wywiady. Maksymalny błąd statystyczny dla takiej wielkości próby wynosi +/-3,0% przy wiarygodności oszacowania równej 95%.

ze swojej sytuacji materialnej, tym częściej określają siebie jako osoby nietowarzyskie.

Osoby lubiące kontakty z ludźmi, aktywnie uczestniczą w życiu towarzyskim – **najczęściej co najmniej raz na tydzień** przyjmują u siebie kolegów, znajomych, przyjaciół, i z tą samą częstotliwością bywają w ich domach. Osoby towarzyskie twierdzą najczęściej, że w ostatnim roku urządziły u siebie w domu kilkanaście lub więcej przyjęć oraz były na podobnej ilości przyjęć zorganizowanych przez kogoś z przyjaciół lub znajomych. Najrzadziej zaś przyznają, że w ogóle nie zapraszają do siebie przyjaciół i znajomych oraz że nie składają wizyt w ich domach, jak również nie bywają na przyjęciach, ani takich imprez u siebie w domu nie urządzają.

Większość Polaków twierdzi, że ma szerokie kontakty społeczne:

- ponad dwie trzecie (70%) ma wielu znajomych;
- ponad jedna czwarta (27%) zaś – że ma ich niewielu.;
- tylko nieliczni (3%) w ogóle nie mają kolegów, znajomych, przyjaciół.

Czy ma Pan(i) wielu czy też niewielu kolegów, znajomych, przyjaciół?	
bardzo wielu	22%
raczej wielu	48%
raczej niewielu	22%
bardzo niewielu	5%
w ogóle nie mam kolegów, znajomych, przyjaciół	3%
trudno powiedzieć	-

Podobnie jak w przypadku usposobienia, ilość przyjaciół zależy od wieku respondentów i od subiektywnej oceny swoich warunków materialnych: im młodszy są badani, im bardziej zadowoleni ze swojej sytuacji finansowej, tym częściej twierdzą, że mają wielu przyjaciół, zaś im są starsi, w im mniejszym stopniu satysfakcjonuje ich własna sytuacja materialna, tym częściej przyznają, że otacza ich niewielkie grono znanych im osób.

Posiadanie przyjaciół wiąże się także z deklarowanymi poglądami politycznymi. Osoby, które z racji swoich poglądów sytuują się z prawej strony sceny

politycznej, twierdzą najczęściej, iż mają niewielu znajomych, zaś ci z lewej – najrzadziej mówią, że ich grono kolegów jest niewielkie.

Polacy tym częściej przyznają, iż posiadają niewielu przyjaciół, im mniej dzieci mieszka w ich wspólnym gospodarstwie domowym.

Wszystkich, którzy mają mniej lub więcej znajomych, zapytaliśmy, gdzie najczęściej się z nimi spotykają.

⇒ Wśród osób, które deklarują posiadanie znajomych, większość - bo aż trzy czwarte (75%) Polaków - spotyka się z nimi w domu, z tym że:

- prawie połowa badanych (48%) równie często spotyka się ze swoimi znajomymi u siebie w domu, jak i w domach znajomych, przyjaciół;
- blisko jedna piąta (18%) najczęściej gości ich u siebie;
- co jedenasta osoba (9%) odwiedza przyjaciół i znajomych głównie w ich domach.

⇒ Natomiast poza domem, w miejscu publicznym, tj. w klubie, kawiarni, dyskotecce, pubie czy też restauracji kontakty towarzyskie utrzymuje jedna piąta Polaków (20%).

⇒ Co dwudziesty badany (5%) w zasadzie w ogóle nie spotyka się ze swymi znajomymi, w związku z tym nie może podać miejsca najczęstszych spotkań.

Gdzie najczęściej ogólnie rzecz biorąc, spotyka się Pan(i) ze swymi kolegami, znajomymi, przyjaciółmi?	
n=1025	
u siebie w domu	18%
w domu u kolegów, znajomych, przyjaciół	9%
równie często u mnie w domu, jak i u znajomych w domu	48%
poza domem: w klubie, kawiarni, dyskotecce, pubie, restauracji itp.	20%
w zasadzie w ogóle się nie spotykam ze swymi kolegami, znajomymi, przyjaciółmi	5%

⇒ Osoby, które **równie często przyjmują gości u siebie w domu, jak i są zapraszane na wizyty**, to relatywnie najczęściej ludzie między trzydziestym a pięćdziesiątym rokiem życia. W ich gospodarstwie domowym mieszka głównie dwoje, a także troje lub więcej dzieci. Wzajemne odwiedzanie się wiąże się z charakterystyczną dla tej grupy regularnością spotkań - stosunkowo często osoby

te raz lub parę razy w miesiącu przyjmują gości u siebie w domu, i z tą samą częstotliwością bywają w domach znajomych. Częściej niż inni także w ciągu ostatniego roku urządzali przyjęcia. .

- ⇒ Osoby preferujące **utrzymywanie kontaktów towarzyskich poza domem** – w miejscach publicznych, to głównie ludzie młodzi – poniżej trzydziestego roku życia, częściej są to mężczyźni niż kobiety, osoby określające swoją sytuację materialną jako dobrą. Z ich deklaracji wynika, że stosunkowo często – kilkanaście razy lub więcej - bywali w ciągu ostatniego roku na przyjęciach.
- ⇒ Przyjmowanie gości **u siebie w domu** wiąże się z wiekiem i oceną własnej sytuacji materialnej: własny dom jako miejsce spotkań najczęściej wymieniają najstarsi respondenci, osoby określające swoją sytuację materialną jako złą, najrzadziej zaś najmłodszy oraz osoby dobrze sytuowane. Ten styl podtrzymywania kontaktów towarzyskich wiąże się także z częstotliwością bywania w domach znajomych oraz bytnością w ciągu ostatniego roku na przyjęciach. Im rzadziej respondenci odwiedzają znajomych, i im mniej razy w ciągu ostatniego roku byli na jakimś przyjęciu, tym częściej twierdzą, że ze znajomymi spotykają się przeważnie u siebie.

Związek między stopniem towarzyskości oraz posiadaniem przyjaciół a najczęstszym miejscem spotkań ze znajomymi, przyjaciółmi:

- ◆ **Poza domem: w klubie, kawiarni, dyskotece, pubie, restauracji** częściej niż inni (26%, gdy ogół - 20%) zazwyczaj spotykają się ze znajomymi osoby, które określają swoje usposobienie jako towarzyskie oraz jednocześnie deklarują posiadanie wielu przyjaciół (w całej populacji osób spełniających te dwa warunki jest 56%).
- ◆ **Zarówno u siebie w domu, jak i w domach przyjaciół** częściej niż inni (62%, gdy ogół – 48%) spotykają się ze swoimi znajomymi ci, którzy nie są ani specjalnie towarzyscy, ani nietowarzyscy, lecz twierdzą, że mają dużo znajomych, przyjaciół (jest takich osób 10%).
- ◆ **U siebie w domu** przyjmują kolegów, przyjaciół częściej niż inni:
 - osoby o usposobieniu towarzyskim, ale mające niewielu przyjaciół (w całej populacji osób spełniających te dwa warunki jest 9%),

- osoby określające się jako nietowarzyskie i żyjące w gronie niewielu przyjaciół (8%) oraz ci, którzy twierdzą że są nietowarzyscy, lecz mimo to mają dużo znajomych (jest ich 4%).

Gdy wśród ogółu tylko 18% respondentów twierdzi, że ze znajomymi spotyka się głównie w domu, to wśród osób towarzyskich, ale mających niewielu przyjaciół jest takich respondentów 29%, wśród nietowarzyskich i posiadających niewielkie grono znajomych – jest ich 26%, zaś wśród nietowarzyskich, lecz mających wielu znajomych aż 39% twierdzi, że ich dom jest miejscem, gdzie najczęściej toczy się ich życie towarzyskie.

Podsumowanie: W naszym społeczeństwie większość osób ma usposobienie towarzyskie, otacza się szerokim gronem znajomych. Mimo iż tak dużo różnych osób prowadzi życie towarzyskie, wśród Polaków dominuje jeden styl podtrzymywania kontaktów: życie towarzyskie toczy się głównie w prywatnych domach. Rzadkością są spotkania ze znajomymi w pubach, kawiarniach, restauracjach czy też na dyskotekach.

Czy ma Pan(i) raczej towarzyskie usposobienie, czy też na ogół woli Pan(i) spędzać czas samotnie bądź w gronie najbliższej rodziny?

		ODPOWIEDZI W %				LICZBA OSÓB
		jestem towarzyski(a)	nie jestem ani specjalnie towarzyski, ani nietowarzyski	nie jestem towarzyski	trudno powiedzieć	
OGÓŁEM		66	19	15	1	1062
Płeć	mężczyzna	67	20	12	1	510
	kobieta	64	18	17	1	553
Wiek	15-19	92	7	1		115
	20-29	77	16	6		198
	30-39	66	22	11	0	184
	40-49	62	20	17	1	216
	50-59	57	22	19	2	131
	60 +	49	22	27	1	219
WYKSZTAŁCENIE	podstawowe	58	21	19	2	284
	zasadnicze zawodowe	66	18	15		288
	średnie i pomaturalne	69	19	12	1	366
	wyższe z niepełnym	73	17	11		118
MIEJSCE ZAMIESZKANIA	wieś	65	18	16	1	390
	miasto do 100 tys.	67	18	14	1	341
	miasto 101-500 tys.	66	20	14		202
	miasto pow. 500 tys.	62	23	15		129
GRUPA SPOŁECZNO-ZAWODOWA	kierownicy, specjaliści	76	11	13		61
	prywatni przedsiębiorcy	67	18	15		42
	rolnicy	58	20	20	2	54
	robotnicy	63	22	14	1	154

	pracownicy szeregowi	61	29	9	1	136
	gospodynie domowe	77	11	10	2	43
	emeryci i renciści	52	22	25	1	296
	uczniowie i studenci	89	9	2		133
	bezrobotni	73	15	12	1	133
	inni	93	7			10
AKTYWNOŚĆ ZAWODOWA	pracuje zawodowo	64	22	13	1	438
	nie pracuje	67	17	16	1	624
SYTUACJA MATERIALNA	dobra	75	19	6	0	148
	średnia	67	19	13	1	618
	zła	58	20	22	0	296
STOSUNEK DO WIARY	wierzący i reg. praktykujący	64	18	17	1	651
	wierzący i niereg. praktykujący	69	19	11	1	271
	wierzący lecz niepraktykujący	64	22	13	1	110
	niewierzący	66	25	9		26
POGLĄDY POLITYCZNE	lewicowe	73	18	9	0	167
	centrolewicowe	65	25	10		79
	centroprawicowe	64	22	14		72
	prawicowe	67	15	18	0	137
	trudno powiedzieć	63	19	16	1	608
LICZBA DZIECI W GOSPODARSTWIE DOMOWYM	nie ma	61	21	18	1	541
	jedno	74	14	12		260
	dwoje	71	19	8	2	176
	troje i więcej	62	24	14		85
CZĘSTOTLIWOŚĆ PRZYJMOWANIA W DOMU	co najmniej raz na tydzień lub częściej	80	13	7		493

KOLEGÓW, ZNAJOMYCH LUB PRZYJACIÓŁ	raz lub parę razy w miesiącu	61	24	13	1	406
	raz lub dwa w ciągu roku	43	29	27	1	94
	w zasadzie wcale	25	23	48	4	35
CZĘSTOTLIWOŚĆ BYWANIA W DOMACH KOLEGÓW, ZNAJOMYCH, PRZYJACIÓŁ	co najmniej raz na tydzień lub częściej	84	13	4	0	421
	raz lub parę razy w miesiącu	62	23	14	1	436
	raz lub dwa w ciągu roku	45	29	26	1	112
	w zasadzie wcale	33	23	42	2	58
URZĄDZANIE W OSTATNIM ROKU U SIEBIE W DOMU PRZYJĘCIA	tak, 1-2 razy	75	14	11	1	289
	tak, kilka razy	75	19	5	1	282
	tak, kulkanaście lub więcej razy	73	22	5		63
	w ogóle nie urządzałem	52	22	25	1	427
BYWANIE NA PRZYJĘCIACH W CIĄGU OSTATNIEGO ROKU	tak, 1 - 2 razy	68	18	13	1	275
	tak, kilka razy	76	17	6	1	377
	tak, kulkanaście lub więcej razy	77	18	5		84
	nie byłem wcale	48	23	28	1	325

Czy ma Pan(i) wielu, czy też niewielu kolegów, znajomych, przyjaciół?						
		ODPOWIEDZI W %				LICZBA OSÓB
		wielu	niewielu	w ogóle nie mam kolegów, znajomych	trudno powiedzieć	
OGÓŁEM		70	26	3	0	1062
Płeć	mężczyzna	73	25	2	0	510
	kobieta	67	28	5	0	553
Wiek	15-19	96	4			115
	20-29	80	19	1		198
	30-39	75	23	3		184

	40-49	71	27	2		216
	50-59	63	34	2	1	131
	60 +	47	43	9	1	219
WYKSZTAŁCENIE	podstawowe	62	30	8	0	284
	zasadnicze zawodowe	74	23	3		288
	średnie i pomaturalne	74	25	1	0	366
	wyższe z niepełnym	69	30	1		118
MIEJSCE ZAMIESZKANIA	wieś	72	24	4	0	390
	miasto do 100 tys.	72	25	3	0	341
	miasto 101-500 tys.	68	29	2	0	202
	miasto pow. 500 tys.	63	35	2		129
GRUPA SPOŁECZNO-ZAWODOWA	kierownicy, specjaliści	74	26			61
	prywatni przedsiębiorcy	78	20	2		42
	rolnicy	75	22	3		54
	robotnicy	79	20	1		154
	pracownicy szeregowi	65	34	1	1	136
	gospodynie domowe	66	31	3		43
	emeryci i renciści	51	41	8	1	296
	uczniowie i studenci	93	7			133
	bezrobotni	79	18	3		133
	inni	93	7			10
AKTYWNOŚĆ ZAWODOWA	pracuje zawodowo	74	24	1	0	438
	nie pracuje	67	28	5	0	624
SYTUACJA MATERIALNA	dobra	81	19			148
	średnia	70	27	2	0	618
	zła	64	29	7		296

STOSUNEK DO WIARY	wierzący i reg. praktykujący	69	27	4	0	651
	wierzący i niereg. praktykujący	75	22	2	0	271
	wierzący lecz niepraktykujący	64	35	1		110
	niewierzący	69	31			26
POGLĄDY POLITYCZNE	lewicowe	78	21	0	0	167
	centrolewicowe	67	32	1		79
	centroprawicowe	68	32			72
	prawicowe	65	34	1		137
	trudno powiedzieć	70	25	5	0	608
LICZBA DZIECI W GOSPODARSTWIE DOMOWYM	nie ma	64	32	4	0	541
	jedno	76	22	2		260
	dwoje	77	21	1		176
	troje i więcej	75	17	8		85
CZĘSTOTLIWOŚĆ PRZYJMOWANIA W DOMU KOLEGÓW, ZNAJOMYCH LUB PRZYJACIÓŁ	co najmniej raz na tydzień lub częściej	87	13			493
	raz lub parę razy w miesiącu	65	35			406
	raz lub dwa w ciągu roku	47	52		1	94
	w zasadzie wcale	25	70		5	35
CZĘSTOTLIWOŚĆ BYWANIA W DOMACH KOLEGÓW, ZNAJOMYCH, PRZYJACIÓŁ	co najmniej raz na tydzień lub częściej	88	12			421
	raz lub parę razy w miesiącu	67	33			436
	raz lub dwa w ciągu roku	49	50		1	112
	w zasadzie wcale	41	56		3	58
URZĄDZANIE W OSTATNIM ROKU U SIEBIE W DOMU PRZYJĘCIA	tak, 1-2 razy	75	25		0	289
	tak, kilka razy	79	21			282
	tak, kulkanaście lub więcej razy	82	17	1		63

	w ogóle nie urządzalem	59	33	8	0	427
BYWANIE NA PRZYJĘCIACH W CIĄGU OSTATNIEGO ROKU	tak, 1 - 2 razy	73	27	0	0	275
	tak, kilka razy	80	20	0		377
	tak, kilkanaście lub więcej razy	83	17			84
	nie byłem wcale	53	36	10	0	325

Gdzie najczęściej, ogólnie rzecz biorąc, spotyka się Pan(i) ze swymi kolegami, znajomymi, przyjaciółmi?

		ODPOWIEDZI W %					LICZBA OSÓB
		u siebie w domu	w domu u kolegów, znajomych, przyjaciół	równie często u mnie w domu, jak i u znajomych, przyjaciół	poza domem: w kawiarni, dyskotecie, pubie, restauracji itp.	w zasadzie w ogóle nie spotykam się ze swymi kolegami itp.	
OGÓŁEM		18	9	48	20	4	1025
Płeć	mężczyzna	15	8	44	29	4	500
	kobieta	21	10	51	12	5	526
Wiek	15-19	6	9	35	49		115
	20-29	11	10	43	37		195
	30-39	18	6	59	14	3	179
	40-49	17	9	57	12	5	211
	50-59	24	12	49	8	7	128
	60 +	31	9	38	10	12	197
WYKSZTAŁCENIE	podstawowe	27	8	40	16	8	259
	zasadnicze zawodowe	14	9	50	23	4	280
	średnie i pomaturalne	16	9	51	22	3	362
	wyższe z niepełnym	19	12	48	19	2	117
MIEJSCE ZAMIESZKANIA	wieś	20	9	44	22	5	373
	miasto do 100 tys.	19	9	50	18	4	328

	miasto 101-500 tys.	16	9	51	20	4	197
	miasto pow. 500 tys.	15	11	48	23	4	127
GRUPA SPOŁECZNO-ZAWODOWA	kierownicy, specjaliści	13	14	56	17		61
	prywatni przedsiębiorcy	17	4	63	14	2	42
	rolnicy	23		53	21	3	52
	robotnicy	17	5	44	28	5	152
	pracownicy szeregowi	15	12	52	18	2	134
	gospodynie domowe	26	11	60		3	41
	emeryci i renciści	26	10	44	8	12	272
	uczniowie i studenci	7	10	36	47		133
	bezrobotni	16	10	52	21	1	128
	inni	7	7	65	20		10
AKTYWNOŚĆ ZAWODOWA	pracuje zawodowo	15	8	52	22	3	431
	nie pracuje	21	10	45	19	6	594
SYTUACJA MATERIALNA	dobra	14	11	44	29	1	148
	średnia	16	8	52	19	5	605
	zła	26	10	40	19	6	273
STOSUNEK DO WIARY	wierzący i reg. praktykujący	20	11	49	15	5	623
	wierzący i niereg. praktykujący	15	5	47	30	2	264
	wierzący lecz niepraktykujący	14	9	47	22	7	109
	niewierzący	25	7	29	33	5	26
POGLĄDY POLITYCZNE	lewicowe	20	7	50	21	2	166
	centrolewicowe	18	3	51	24	4	78
	centroprawicowe	16	8	55	20	1	72

	prawicowe	18	14	42	20	7	135
	trudno powiedzieć	18	9	47	20	5	575
LICZBA DZIECI W GOSPODARSTWIE DOMOWYM	nie ma	20	12	42	20	7	521
	jedno	17	7	49	24	2	253
	dwoje	18	7	60	13	2	174
	troje i więcej	13	3	53	28	3	77
CZĘSTOTLIWOŚĆ PRZYJMOWANIA W DOMU KOLEGÓW, ZNAJOMYCH LUB PRZYJACIÓŁ	co najmniej raz na tydzień lub częściej	20	8	49	23	0	493
	raz lub parę razy w miesiącu	17	11	55	17	1	404
	raz lub dwa w ciągu roku	19	9	30	20	23	94
	w zasadzie wcale	9	7	5	24	55	35
CZĘSTOTLIWOŚĆ BYWANIA W DOMACH KOLEGÓW, ZNAJOMYCH, PRZYJACIÓŁ	co najmniej raz na tydzień lub częściej	14	10	50	26		421
	raz lub parę razy w miesiącu	19	10	55	15	1	434
	raz lub dwa w ciągu roku	23	6	30	24	17	112
	w zasadzie wcale	38	3	8	13	38	57
URZĄDZANIE W OSTATNIM ROKU U SIEBIE W DOMU PRZYJĘCIA	tak, 1-2 razy	17	7	53	21	1	289
	tak, kilka razy	18	10	59	13		281
	tak, kilkanaście lub więcej razy	19	6	57	17		63
	w ogóle nie urządziłem	19	10	34	25	11	391
BYWANIE NA PRZYJĘCIACH W CIĄGU OSTATNIEGO ROKU	tak, 1 - 2 razy	17	7	54	20	3	274
	tak, kilka razy	16	13	52	19	1	375
	tak, kilkanaście lub więcej razy	13	12	44	30		84
	nie byłem wcale	24	6	38	19	12	291